

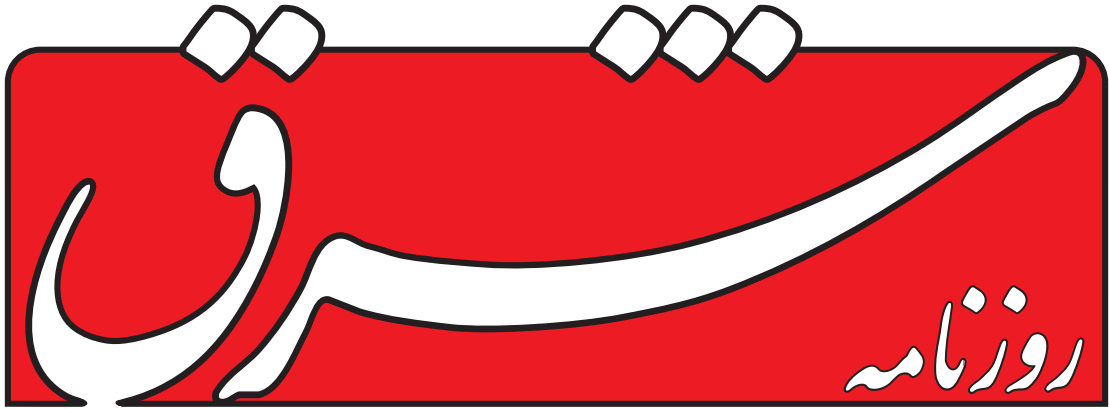
در پی درگذشت آیت‌الله رضی شیرازی

پیام تسلیت مقام معظم رهبری

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: مقام معظم رهبری با صدور پیامی درگذشت عالم بزرگوار مرحوم آیت‌الله آقای حاج سید رضی شیرازی را تسلیت گفتند. متن پیام تسلیت مقام معظم رهبری به این شرح است: درگذشت عالم بزرگوار...

صفحه ۲

شنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۰ • ۲۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ • ۴ دسامبر ۲۰۲۱

آذر منصوری دبیر کل حزب اتحاد ملت شد

سنت شکنی به سبک اتحاد

گروه سیاست: آذر منصوری دبیر کل جدید حزب اصلاح‌طلب اتحاد ملت شد. پیش از او علی شکوری‌راد این سمت را برعهده داشت. منصوری در نطق خود در هفتمین کنگره سراسری این حزب گفت: امیدوارم این انتخاب...

صفحه ۸

سال نوزدهم • شماره ۴۱۶۰ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

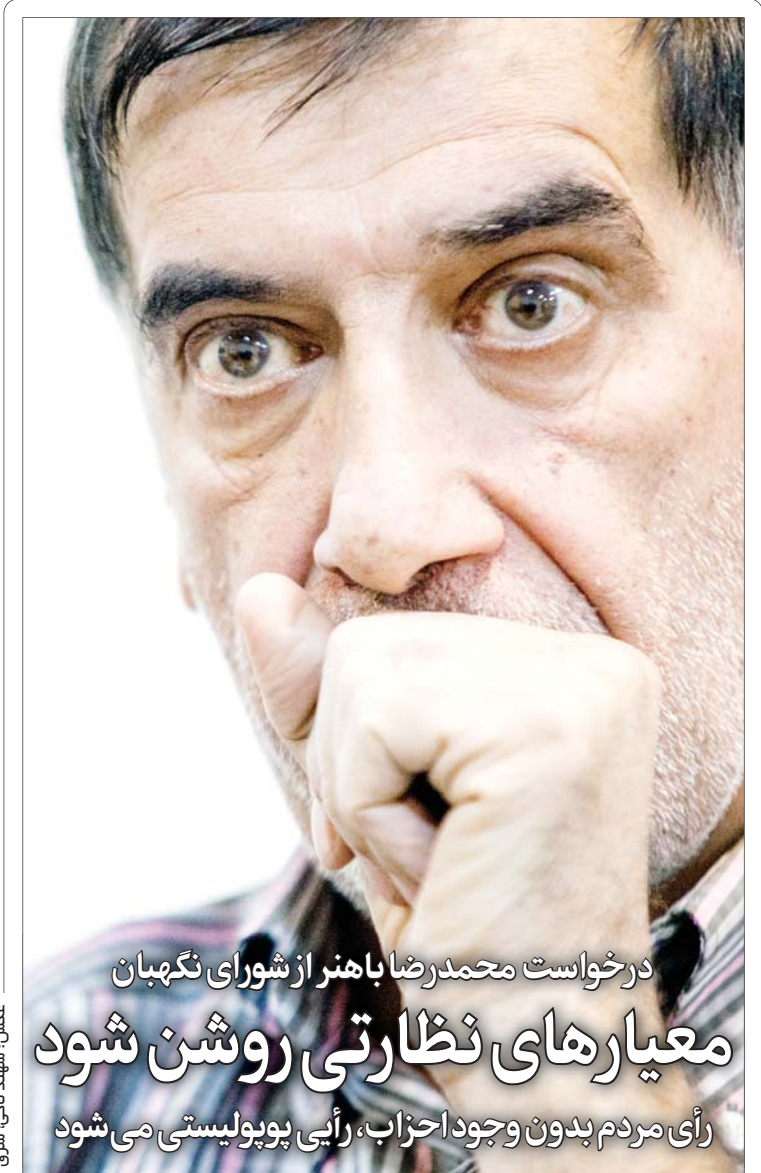
فریز تاریخی

احمد غلامی . سردبیر

اگر بخواهیم بحث هفته قبل درباره هژمونی را ادامه بدهیم تا موضوع روشن‌تر شود، اول باید تفاوت استیلا و قدرت را نشان بدهیم. به تعبیر پیتر میلر «استیلا شیوه خاصی از اعمال قدرت است: اعمال قدرت بر فرد یا گروهی از افراد که درست برخلاف آرزوها و خواسته‌هایشان انجام می‌پذیرد» اما قدرت بماند قدرت «مدبرانه‌تر و اقتصادی‌تر عمل می‌کند. قدرت صرفاً در پی سلب آزادی و محدودکردن فرد برای به مبارزه طلبیدن او نیست. قدرت می‌خواهد فرد را با مجموعه‌ای از افراد و بلندپروازی‌های شخصی محاصره کند... قدرت شیوه دخالت در مناسبات اجتماعی است و برای همین تولید دانستی از سوز و روش کنش‌ورزی و اعمال قدرت بر سوز و مهم حیاتی است». حالا با روشن‌شدن تعریف قدرت و استیلا می‌توانیم به بحث خود بازگردیم. آیا هژمونی قدرت است یا استیلا. این نکته را گوشه ذهن داشته باشید که استیلا نوعی از اعمال قدرت است اما خود قدرت نیست. بهتر است قبل از آغاز بحث بگویم به دنبال چه هستیم تا تکلیف روشن باشد. در یادداشت گذشته و در این یادداشت می‌خواهم نشان دهم همان‌گونه که هژمونی در طول تاریخ معنا و شیوه‌های اثرگذاری‌اش عوض شده است، در جهان امروز نیز دیگر سخن‌گفتن از یک جریان مسلط همچون گذشته امکان‌پذیر نیست. مثلاً اگر زمانی اتحاد جماهیر شوروی بر کشورهای بسیاری به لحاظ اقتصادی و ایدئولوژی اثرگذاری هژمونیک داشت، امروز این اثرگذاری از دست رفته است و روسیه به شیوه‌هایی دیگر اعمال قدرت می‌کند. پس این کشورها الزاماً کشورهای ضعیف نیستند، بلکه می‌توانند کشورهایی بزرگ و قوی باشند که با شیوه‌های دیگری اعمال زور می‌کنند. اگر این برداشت درست باشد، می‌توانیم بگویم قدرت از پوسته هژمونیک خود خارج شده است و ما اینک با قدرتی برهنه روبه‌رویم. پذیرش و اطاعت از این قدرت اگر چه در گذشته با رضایت هم همراه بود، این بار از سر ناچاری و گاه از سر استیصال سیاسی و اقتصادی است. ریمون آرون باور داشت اگر قدرت‌های بزرگ نتوانند در خدمت یک اندیشه بزرگ باشند، قدرتشان کاهش خواهد یافت. آیا در این دوران ما می‌توانیم از اندیشه‌های بزرگ نام ببریم؟ گویا جهان سمت‌وسویی تقلیل‌گرایانه دارد. اگر زمانی در شوروی چهره‌هایی همچون لنین، تروتسکی و یلوخائف میدان‌دار بودند، اینک نسل بعد از نسل این سرمایه عظیم ایدئولوژیک در دست پوتین است و چه کسی است که نداند سقوط شوروی با استالین آغاز شد و تا‌هم‌انده هژمونی آن دوران به دست برژنف با استالین‌زدایی و ترویج تفکر اصلاح‌طلبی فروپاشید. برژنف هر آنچه انقلابیون شوروی رشته بودند، پنبه کرد و مسیر سقوط را هموار. اینک در زمانه پوتین، دم‌زدن از هژمونی شبه شوخی است اما شوخی‌ای تلخ؛ چراکه روسیه هم قدرت‌مند است و هم در خاورمیانه بازیگر اصلی. بدون نظر روسیه، خاورمیانه دستخوش تغییر جدی نخواهد شد. با این تفاوت که روسیه در خاورمیانه یک قدرت هژمونیک نیست؛ یک قدرت عربیان است که بر اساس منفعتهای اقتصادی و امنیتی پیش می‌رود. حتی کسی امروز سخن‌گفتن از الگوی سیاست‌ورزی از روسیه را جدی نمی‌گیرد. از سوی دیگر، آمریکا به صراحت می‌گوید چین نمی‌تواند قدرت برتر جهان باشد؛ چراکه در میان مردمان دنیا کمتر کسی پیدا می‌شود که رؤیای زندگی در چین را داشته باشد. ترجمان این نکته عیان است. چین قدرت هژمونیک نیست. کسی در وضعیت رضایتمندی به چین گرایش پیدا نمی‌کند.

ادامه در صفحه ۲

درخواست محمدرضا باهنر از شورای نگهبان معیارهای نظارتی روشن شود رای مردم بدون وجود احزاب، رأیی پوپولیستی می‌شود

صفحه ۲

عکس: سهند تاجی، شرق

یادداشت

العدل اساس الملک

براساس نظم کنونی قانون مجازات اسلامی، الزاما رای جیس مذکور تبدیل به مجازات جایگزین می‌شد، اما چنانچه حکم صادرشده فاقد مبنای حقوقی باشد؛ با توجه به سطح تعاملات گسترده شهروندان با فضای مجازی داخلی و پیشروی عمومی استفاده روزمره از پلتفرم‌های کاربردی اثرات منفی فراوانی گریبان توسعه کسب‌وکارها و رونق اقتصادی را مورد عنایت قرار می‌داد؛ بنابراین ورود ریاست محترم قوه قضائیه به موضوع کاملاً هوشمندانه، دقیق و به‌جا بود. رضایت عمومی، واحد و نسبی اقبال سیاسی و احزاب حاکم در کشور از عملکرد قوه قضائیه به‌ویژه به جهت افزایش سطح تعاملات با مردم، یعنی مدیرعامل پلتفرم دیوار به گوش رسید. فارغ از درستی یا نادرستی شیوه رسیدگی به پرونده ایشان از حیث ماهوی و اساساً اینکه رای صادرشده تا چه میزان مبنای حقوقی و علمی دارد (به جهت عدم دسترسی به محتویات پرونده امکان اظهارنظر وجود ندارد) درایت ریاست محترم قوه قضائیه درباره تجویز بررسی و رسیدگی مجدد به آن گامی مهم و گسترده در راستای تعالی تحول عدالت‌گستری در نظام قضائی کشور و حکومت اسلامی است. پس از تصدی ریاست قوه توسط جناب آقای محسنی‌زادهای همواره شنوای اخبار خوش از قوه قضائیه در جهت حفظ بدیهیات حقوق بشری و گسترش تعاملات اجتماعی قوه بوده‌ایم. قطعا از مدیر خوش‌تدبیر می‌طلبید در مواردی که نیاز است رسیدگی‌های قضائی با وسواس فراوان صورت گیرد، شخصاً به موضوع ورود کنند و از بی‌اعتمادی عمومی به‌ویژه با وجود شانتاژ رسانه‌های بیگانه جلوگیری کنند. در مطلب اخیر نیز هرچند

ادامه در صفحه ۴

سندروم میکروفن‌های باز

افشای پشت پرده تصمیمات نمایندگان مجلس

مانده بود، زوایای پنهانی از نحوه عملکرد نمایندگان مسیری را جوری تنظیم کند که آن چیزی که درست است، اتفاق بیفتد. ممکن است ۱۰ پیشنهاد بیاید، ولی هیئت‌رئیس به پیشنهادی که فکر می‌کند درست است، عمل می‌کند.» اینها دفاعیات یسا در حقیقت عذر بدتر از گناه، سیاه‌کلی در برابر انتقادها به سخنان پنهانی او و همکارانش برای جهت‌دهی به تصمیمات جلسه کمیسیون طرح صیانت است. ماجرا به بازبودن میکروفن این نماینده در جلسه آخر کمیسیون مشترک بررسی طرح صیانت از کاربران فضای مجازی بازمی‌گردد. میکروفنی که قرار نبود روشن باشد، اما باز

گفت‌وگویی ژیلابنی محقوب با سیارهدشتی و همسر شهید مقاومت محاصره پنج‌شیر و آخرین روزهای زندگی فهمید دشتی

صفحه ۴

یادداشت

اقتصاد ملی و اقتصادیات آب

طبیعت در کوتاه‌مدت قدرت فریادکشیدن ندارد، طبعاً از حق خود محروم شده است.

۲- ضرورت افزایش بهره‌وری: بیشترین سهم آب برداشتی به کشاورزی اختصاص داشته است. آیا در سال‌های گذشته اقدام درحوزی برای بهبود شیوه مصرف آب در این بخش انجام گرفته است؟ آیا برآورد درستی از میزان اتلاف آب در بخش کشاورزی به دلیل رواج شیوه‌های سنتی آبیاری داریم؟ در دهه‌های گذشته تلاش فراوانی برای ترویج شیوه‌های نوین آبیاری انجام گرفته اما حجم فعالیت و میزان دستاورد هرگز متناسب با میزان نیاز نبوده است. در حوزه مصرف شهری نیز چنین بحثی قابل‌طرح است. میزان سرانه مصرف آب شهری در کشورمان هرگز متناسب با ابعاد مشکل کم‌آبی نیست. به بیان دقیق‌تر تلاش متولیان امر برای اصلاح الگوی مصرف آب چه در حوزه مصرف خانگی چه در حوزه کشاورزی هرگز کفایت لازم را نداشته است.

۳- افراط در دستکاری طبیعت: در چند دهه گذشته سدهای بی‌شماری در سراسر کشور ایجاد شده و به‌گونه‌ای مسابقه سدسازی بین مناطق کشور شد گرفته است. علاوه‌براین طرح‌های متعددی برای انتقال آب موردتوجه قرار گرفته و بعضاً اجرا شده‌اند. درواقع می‌توان ادعا کرد جریان سدسازی در کشور نه با هدف مهار و مدیریت بهتر آب‌های سطحی بلکه با هدف محروم‌کردن طبیعت از حقایق خود شکل گرفته است. آثار منفی این افراط در دستکاری طبیعت اینک به شکل بحران‌های زیست‌محیطی و حتی تنش‌های اجتماعی در شرف ظهور است. از یک نظر این افراط در دستکاری طبیعت (به‌جای مهار نیروهای طبیعی و بهره‌برداری بهتر از آنها) را می‌توان به تلاش چشمگیر گروه‌کثیری از شهروندان برای «تغییر چهره» چه از طریق افراط در مصرف لوازم آرایشی یا حتی افراط در استفاده از تیغ جراحی تشبیه کرد. زیرا هر دو افراط منعکس‌کننده نارضایتی از وضع موجود و تلاش برای «دیگر شدن» به‌جای اصلاح شیوه زندگی است.

۴- برداشت جفاکارانه از منابع آب زیرزمینی: برخلاف پیشینیان که با فناوری شگفت و همت والای خود قنات‌های متعددی را به بهره‌برداری رسانده و بدون صدمه‌زدن به طبیعت زندگی خود را اداره کردند، جامعه امروز ایران با برداشت بی‌رویه آب از منابع زیرزمینی، مقدمات یک بحران بزرگ را فراهم آورده که پدیده نگران‌کننده نشست زمین فقط یکی از بندهای آن است. متولیان امر هرگز نتوانسته‌اند بهره‌برداری از منابع آب زیرزمینی را در سطح مجاز مهار کنند و حتی در دوره‌ای برداشت بی‌حدوصراً را تبلیغ کرده‌اند.

ادامه در صفحه ۲

تترها

واکاوی نگاه مشترک سیاست‌گذاران در حل مسئله محورکسری بودجه و کمبایی آب تراژدی منابع مشترک

صفحه ۵

فرصت ۶ ماهه برای ایمنی گود میلاد

صفحه ۹

فوتبال سیاسی فوتبال نظامی

صفحه ۱۱

مزگرد «چپ و جنبش‌های اجتماعی» با حضور
بیمان وهاب‌زاده، عباس ولی، هایده مغینی و پرویز صداقت

گوهر چپ

عدالت اجتماعی است

صفحه ۶

آخرین اخبار اوین

ایران منتظر پاسخ طرف مقابل

صفحه ۴

همه پشتیبان حضور بخردانه در مذاکراتیم

علی ربیعی

۴

حرف اول

در سوگ عالمی عامل

محمدتقی فاضلمیبدی

مرحوم آیت‌الله حاج سیدرضی شیرازی از عالمان نامدار، پاک و پروا‌پیشه‌ای بود که همگان او را به نیکی، نامداری و اخلاق‌مداری می‌شناختند.

وی علاوه بر برخورداری از علوم عقلی و نقلی و سال‌ها تدریس، از لحاظ اخلاقی و فکری جذابیت و وارستگی ویژه‌ای داشت و از آن مهم‌تر، غنای فکری و هویت صنفی و شخصیتی او بود که نهال استقلال و آزادی را در وجودش سبز و بارور داشته بود. جوانان زیادی از دیرباز از نقاط مختلف تهران در مسجد شفای یوسف‌آباد پای مواضعش می‌شناختند، می‌نشستند، می‌شنیدند و به کار می‌گرفتند. ویژگی‌های فکری، شخصیتی و اخلاقی او را از بار دیرینش مرحوم آیت‌الله موسوی‌اربدیلی زیاد شنیده بودم و در معدود جلساتی حضورش را درک کرده بودم. الحق «کنج زری بود در این خاکدان».

دریغ که این عالم ربانی و رحمانی و اسوه اخلاق و معنویت، رخ در نقاب خاک کشید و به سوی معبود خویش شتافت و اندوهی دردناک در میان دینداران به جا گذاشت. نکته‌ای که باید بعد از مرگ چنین فرهیختگانی به یاد آورد، این است که در شهر بزرگی مانند تهران، با درگذشت چنین عالمی‌ای چه باید کرد؟ روزگاری بزرگانی همچون آیت‌الله سیداحمد خوانساری، برادران زنجانی، طالقانی، سیدآبادی، سیدرضی شیرازی و... الگوهای روحی و دینی مردم بودند. با نبود چنین پاکان و پیرانی در این شهر بزرگ با سایر بلاد، چه وظیفه‌ای بر دوش حوزه‌هاست؟ غالب مردم معنویت‌جو به دنبال عالمی هستند همچون حاج سیدرضی شیرازی که در کمال غنا و استقلال و به دور از تعلقات خسران‌بار (که امروز دامن برخی را گرفته)، بتواند اخلاق و معنویت را به جامعه تزریق کند. دریغ که در این روزگار، وجود چنین عالمی‌ای که «ز هر چه رنگ تعلق پذیرد آزاد است»، در حکم دره نادراهی است که دستیابی به آن دشوار است؛ ولی به قول سعیدی: الا لا تحزن اخا البلیه! فلا رحمن الطاف خفیه. ضمن آرزوی رحمت و رضوان الهی برای مرحوم آیت‌الله سیدرضی شیرازی، امید است مساجد و مراکز علمی و اخلاقی شاهد عالمان و اسوه‌هایی چنین باشند. به قول حافظ: گوهر پاک تو از مدحت ما مستغنیست / فکر مشاطه چه با حسن خداداد کند.

خورشید همیشه از شرق طلوع می‌کند
شبکه شرق، باشما
sharghDaily1 @sharghDaily | sharghonline.com
QR code